

Съдържание

Стр. 2

[Анализ и определяне на понятието „МАЛКА ПО РАЗМЕР ИНФРАСТРУКТУРА“ за целите на развитие на селските райони](#)

Стр. 3

[Приложение на подхода ЛИДЕР в България. Предизвикателства при прилагането му в България в периода 2007 - 2013 г. – научени уроци за бъдещия програмен период](#)

Стр. 6

[Български МИГ на посещение в Белгия](#)

Стр. 7

[Годишна работна среща с МИГ за обмен на опит в интегрираното развитие на регионите](#)

Стр. 8

[Втора работна среща за набиране на идеи и обсъждане на интегрирани проекти](#)

Стр. 9

[Новини от членовете на НСМ](#)

Стр. 14

[Новини от регионалните координатори на НСМ](#)

Стр. 17

[Новини от селските мрежи на другите страни-членки на ЕС](#)

Стр. 17

[Новини от ЕМРСР](#)

Стр. 18

[Интересно и полезно](#)

Стр. 19

[Предстоящи събития](#)

Стр. 20

[Библиотека](#)

*Весели празници и спорна Новата 2014 година
Ви желаем ЗУ на НСМ!*

Електронен бюлетин на НСМ

3/2013

Добре дошли в третия за 2013-а брой на електронния бюлетин на Националната селска мрежа (НСМ)!

В бюлетина на НСМ ще намерите информация за това, което се случва в света на селските райони - както въпроси, свързани с политиката, така и тематични събития и публикации на местно, национално и международно ниво. Бюлетинът е още един от разработените канали за информация и обмен на опит.

Целта на бюлетина е да бъде интерактивен инструмент, който ви осигурява необходимата информация. С кликане върху някой от линковете в текста, вие ще бъдете пренасочени към съответния уебсайт.

Вашият опит, събитие и добра практика могат да станат част от следващия брой на бюлетина. Изпратете ни ги на е-поща

office@nsm.bg

Анализ и определяне на понятието „МАЛКА ПО РАЗМЕР ИНФРАСТРУКТУРА“ за целите на развитие на селските райони

- Тематична работна група 3 (TRG 3) „Анализ и определяне на понятието „малка по размер инфраструктура“ за целите на политиката за развитие на селските райони“ към НСМ се състои от 19 експерти - членове на НСМ, експерти от различни сфери, експертиза и опит, Русенски университет, УНСС, читалища, общини, кметства, земеделски производители, консултанти. През 2013 г. TRG 3 проведе две работни срещи- на 25 юли и на 8 октомври 2013 г.
- На втората среща след обсъждане на получените коментари и бележки бе подготвен финалният доклад на групата.
- Предлагаме Ви резюме на доклада. Целият текст можете да намерите на [страницата на НСМ](#).

Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (ПРСР) има за цел да насърчава развитието на услуги и инфраструктура, спомагащи за социално приобщаване, намаляване на социалния и икономически спад и обезлюдяване на селските райони. За новия период подпомагането на тези дейности и инвестиции се отнася единствено до малка по размер инфраструктура, съгласно определението, което всяка страна следва да разпише и обоснове в ПРСР.

В българската нормативна уредба не съществува дефиниране или определяне на смисъла на малка по размер инфраструктура, макар Законът за устройство на територията (ЗУТ) да дава определения за различни видове инфраструктура.

Терминът „инфраструктура“ се използва в множество сфери на научните и практически теми. Под инфраструктура най-общо се разбират всички необходими съоръжения и средства, които обслужват непряко икономиката и живота. Инфраструктурата се определя като съчетание от действащи съоръжения, мрежи и системи, които не се отнасят пряко към производството на материалните блага, но са необходими както на самия процес на производството (производствена инфраструктура), така и за осигуряване нуждите на населението (социална). Инфраструктурата не участва в специализацията на териториалните системи, но нейното присъствие и степента на изграденост в съответната територия са предпоставки за икономически растеж и създаване на подходяща жизнена среда.

Според разликите в основните си елементи инфраструктурата се разделя на следните видове:

- Производствена инфраструктура - включва обекти и дейности, които са свързани и създават условия за протичането на производствения процес в съответната териториална система.

- Социална инфраструктура - включва обекти и дейности, които създават благоприятни условия за живот. Тя осигурява съответната база за тези дейности, а не самите дейности.

- Техническа инфраструктура - включва цялата съвкупност от технически елементи на национално и регионално ниво, които са свързани с доставката на входящи потоци ресурси (вода, енергия).

Съществуват и т.нар. „специфични видове“ инфраструктура. Към тях спадат екологична, технологична, институционална и туристическа инфраструктура.

Според териториалния критерий инфраструктурата може да се класифицира на:

- национална и международна;
- регионална - включва инфраструктурните елементи, предназначени за обслужване на икономическите райони и териториално-производствените комплекси;
- локална - включва инфраструктурните елементи, предназначени да обслужват селищните системи, отделни производствени единици и строителни площадки;
- селищна - за отделни населени места;
- жилищна.

Зелената инфраструктура е отделна категория, чиито цели най-общо са свързани с опазването на околната среда. Тя е съвкупност от естествени и полустествени райони, функции и зелени площи в селските и градските райони, сухоземни, сладководни, крайбрежни и морски зони. В по-широката си концепция включва и природни дадености като паркове, горски резервати, живи плетове и др.

Корените на българската политика за развитие на селските райони и най-вече мерки за разработване на инфраструктура, подпомагаща предоставянето на работни места в по-малко развитите, по-периферни територии (окръзи/области) могат да се проследят назад до 80-те години. Със започването на прехода и реформите през 1989 г. прилагането на тези мерки е преустановено и качеството на живот в селските райони драстично спада.

Основният фактор, тласнал изграждането на настоящия вид на ПРСР е приемането на България в ЕС и необходимостта от конвергенция с европейските политики. С това започва и новият етап на инвестиции в подобряване на инфраструктурата в селските райони. В края на 2009 година, когато програма САПАРД приключва, по мярка 2.3 „Развитие и подобряване на междуселищната инфраструктура“ са финансирани 43 проекта със субсидия на обща стойност 69 291 350,14 лева.

В периода 2007-2013 г. териториалният приоритет на ПРСР е свързан с дейности и мерки, подобряващи качеството и достъпността на основните услуги и инфраструктурата, тъй като според направени оценки основно този проблем намалява привлекателността на селските райони. Резултатите от прилагането на мерките за основни услуги и обновяване в селските

райони показват засилената тенденция на местната власт и администрация да изпълняват проекти и дейности за поддържане преди всичко на основната техническа инфраструктура. Подценена от страна на местните власти е изразената нужда от достъп и поддържане на базова инфраструктура за социални, здравни, образователни, информационни, консултантски, административни и бизнес услуги, необходими за поддържане на стопански дейности, активна заетост и задържане на млади хора в селските райони.

Тематичната работна група сѐм Националната селска мрежа, която работеше по темата през 2013 г., изработи анализ на практиките за определяне на малка по размер инфраструктура за целите на ПРСР в други страни-членки на ЕС, направи изводи от анализа и доклада и отпрати препоръки и предложения за дефиниране на понятието малка по размер инфраструктура за целите на ПРСР 2014-2020 г. ✨

Приложение на подхода ЛИДЕР в България. Предизвикателства при прилагането му в България в периода 2007 - 2013 г. – научени уроци за бъдещия програмен период

В периода юни – ноември 2013 г. една от тематичните работни групи (ТРГ4) разгледа проблемите, свързани с прилагането на подхода ЛИДЕР в настоящия програмен период, с оглед извличане на поуки и недопускане на грешките, които съпътстваха прилагането на подхода в настоящия период. Работната група изготви доклад, в който представя резултатите от своята работа. ТРГ 4 завърши своята работа. Предлагаме Ви резюме на доклада.

Целият текст можете да намерите на [страницата на НСМ](#).

Докладът е структуриран в пет основни глави:

1. Въведение
2. Прилагане на подхода ЛИДЕР в България – модели и практики
3. Сравнителен преглед на практиките по прилагане на подхода в други страни-членки на ЕС
4. Основни трудности и пречки при прилагането на подхода ЛИДЕР в България (2007 – 2013). Идентифициране на възможни решения на различни нива в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план
5. Заключение

В първа глава „Въведение“ са представени същността и основните принципи на подхода ЛИДЕР.

Представена е неговата роля за насърчаването на новаторски решения на стари и нови проблеми в селските райони и превръщането му в своеобразна „лаборатория“ за развиване на местни способности и за изпробване на нови начини за задоволяване на нуждите на общностите в селските райони.

Направена е кратка ретроспекция на прилагането на ЛИДЕР от началото му през 1991 г. до началото на 2007 г., когато той вече е една от приоритетните оси на програмите за развитие на селските райони. Предоставена е информация за това как се развива във времето и какви ползи носи за местните общности в прилагащите го страни членки. Изведена е оценката, че подходът е донесъл ценни резултати в много селски райони в страните-членки на ЕС и че и за в бъдеще ще продължи да играе значителна роля в подпомагането на селските райони в новите и бъдещите страни-членки на ЕС в адаптирането им към променящите се реалности на днешния ден.

Втора глава „Прилагане на подхода Лидер в България – модели и практики“ описва прилагането на подхода ЛИДЕР в България в периода 2007 – 2013 г., като част от ПРСР. Представени са включените мерки в рамките на четвъртата ос на ПРСР 2007 – 2013 г., която допринася за постигане на целите на останалите три приоритетни оси, а именно: мярка 41 „Прилагане на стратегиите за местно развитие“, мярка 421 „Вътрешно териториално и транснационално сътрудничество“ и мярка 431, разделена на две под-мерки: под-мярка 431-1 „Управление на МИГ, придобиване на умения и постигане на обществена активност в териториите на избрани и одобрени Местни инициативни групи“ и под-мярка 431-2 „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за територията на потенциални местни инициативни групи“.

Направено е кратко описание на целите на мерките, както и общият бюджет на планираните интервенции.

В отделни части на втора глава, поотделно за всяка от мерките и подмерките в рамките на ос 4 в числа и факти са представени резултатите от прилагането на всяка от тях. Очертани са и проблемите, които съпътстват процеса на тяхното прилагане. Налице е сравнително пълна картина на приключените мерки, като за мерките, които са в процес на прилагане е представена информацията, налична към началото на месец септември 2013 г. Описанието включва данни за: броя на сключените договори за финансиране, размера на финансовата помощ, териториалната концентрация на подкрепените МИГ и други важни за целите на анализа данни.

Трета глава „Сравнителен преглед на практиките по прилагане на подхода ЛИДЕР в други страни членки на ЕС” е изготвена на базата на информация, публикувана в „Summary of the Extended Report on the Implementation of Leader Approach”, изготвена от Leader subcommittee Focus Group on the Implementation of the bottom-up approach, European Network for Rural Development, December 2010.

В рамките на описанието по тази глава са представени моделите, които са се оформили в прилагането на ЛИДЕР в страните-членки на ЕС. Тези модели са разгледани сравнително подробно, представени са съществените предимства и недостатъци за всеки от тях.

Различията в прилагането между отделните страни-членки са обединени в няколко части:

1. Отговорности и вземане на решения с фокус върху процеса на разработване на проекти и подбор на проекти и мониторинг и оценка на стратегиите за местно развитие
2. Характеристики на МИГ
3. Обучение и подкрепа за МИГ
4. Правила за вземане на решения
5. Допустимост на проекти
6. Финансиране

След всяка част са направени кратки заключения.

Главната и най-важна четвърта част на доклада е посветена на „Основни трудности и пречки при прилагането на подхода Лидер в България (2007 – 2013). Идентифициране на възможни решения на различни нива в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план”. В тази глава е направен опит да се систематизират и посочат проблемите при прилагането на подхода в България през погледа на прилагащите стратегиите за местно развитие, а именно одобрените от МЗХ местни инициативни групи. Изведените проблеми, както и предложените решения са резултат от споделено разбиране на представителите на МИГ, резултат от срещи и обсъждания както между членовете на ТРГ4, така и от представители на всички МИГ в страната.

Проблемите и възможните решения са представени в няколко раздела:

1. *Определяне на основните трудности и пречки на ниво МИГ*, като проблемите са разгледани в няколко групи: финансова обезпеченост и възможност за провеждане на независима политика по прилагане СМР; проблеми, свързани с местния капацитет и поддържането на мотивацията на хората да са активни и да участват с проектни идеи в ЛИДЕР;

проблеми на бенефициентите към СМР на МИГ. Тук, освен идентифициране на проблема, са изведени и причините за неговото възникване, направен е опит за посочване на последиците, до които ще доведе, като са посочени и възможните решения в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

2. *Определяне на основните трудности и пречки на ниво координация между МИГ, МЗХ и ДФЗ при прилагане на подхода ЛИДЕР в България.*

Основният извод тук е, че основните трудности и пречки на ниво координация между МИГ, МЗХ и ДФЗ произтичат, от една страна, от недостатъчно добре осъзнатата роля и функции на трите заинтересовани страни в процеса (МИГ, МЗХ и ДФЗ) и, от друга - от бюрократичните неудобства и неефективни административни практики.

По тази логика е разгърнато и изложението на частта от доклада, която разглежда:

- *недостатъчно добре осъзната роля на трите заинтересовани страни в прилагането на подхода ЛИДЕР.*

Ефективното прилагане на ЛИДЕР по презумпция се базира на партньорство и ангажиране и на трите заинтересовани страни. За съжаление ролята на МИГ като реален ключов партньор в процеса е подценена. Практиката до момента показва, че на МИГ се гледа по-скоро като на бенефициент - ползвател на безвъзмездна финансова помощ, а не като на реален партньор, който осъществява формулирането и прилагането на стратегиите за местно развитие, а това модифицира принципите на подхода ЛИДЕР. За дълъг период от време реално не съществуваше ефективна форма на диалог между трите заинтересовани страни. Местните инициативни групи нямаха ефективна възможност за участие в процесите по обсъждане и моделиране на нормативната база. Невъзприемайки МИГ като партньор, останалите заинтересовани страни наложиха един по-скоро кабинетен подход при конструирането на ЛИДЕР, неотчитащ голяма част от специфичните конкретни проблеми, пред които са изправени местните инициативни групи. Фокусът бе изместен от постигане на целите на ЛИДЕР и в частност на стратегиите за местно развитие към това да не се допусне грешка. Това, от своя страна, доведе до непропорционално завишен контрол и силна бюрократизация. Едностранно наложените правила и принципи на работа и доминантната роля на бюрократичните пред стратегическите цели и интереси излишно затормозяват процеса. Това води до скептицизъм сред местната общност и отдръпване

от ЛИДЕР. Постигането на определена цел посредством реализирането на проект към стратегиите за местно развитие на МИГ се оказва много по-трудоемка и времеемка задача, от колкото постигането на същата, но директно към ПРСР.

Следва да се отбележи, че през 2013 г. са направени първоначални положителни постъпки в насока подобряване на комуникацията и възприемане на МИГ като активен участник и партньор в процеса по прилагане на ЛИДЕР. Управляващият орган организира тристранни работни срещи. Представител на МИГ е поканен за участие в работните групи по изменение на Наредба 23. Потърсено е становище от МИГ относно планирането на ЛИДЕР за новия програмен период.

- *бюрократичните неудобства и неефективни административни практики.*

В голяма степен трудностите са пряк резултат от вече идентифицирани проблеми, разгледани в предходните глави. По-глобалният системен проблем, свързан с възприятията и ролите на трите заинтересовани страни, рефлектира и на оперативно ниво, като намира израз в действащата нормативна база и административни практики, по които се прилага подходът ЛИДЕР в България.

Тук са обособени две основни проблемни области:

- Регламентирани срокове, посочени в Наредба 23;
- Административни постановления, свързани с оперативното функциониране на МИГ и прилагане на ЛИДЕР;

Разгледани са четири ключови проблема, свързани с:

- Контрола и административната практика, по която се извършват проверките от страна на Управляващия орган и Разплащателната агенция. Наличието на непропорционалност, завишена бюрократичност, дублиране на дейности и функции;
- Отчитане на извършените дейности, тяхното разплащане – периодичност и средства за разплащане;
- Отделяне на процедурите за прилагане на СМР, като неразделна част от СМР, с оглед на облекчаване на процеса на промени в одобрените СМР.
- Проблемите, свързани с наличието на несъответствия между одобрените СМР и действащите текстове в нормативната база

В заключителната част на доклада се констатира, че подходът ЛИДЕР се прилага масово за първи път в

България в рамките на първия програмен период (2007 – 2013) в качеството ни на страна-членка на ЕС. Това обстоятелство задължително следва да бъде отчитано при извършването на анализа и оценката за прилагането на ЛИДЕР в България. Факт е, че са допуснати редица пропуски в процеса на създаването на адекватна нормативна база, която да отчете спецификите на подхода и да го разграничи от правилата за прилагане на националната програма. Опитът за отстраняване на пропуските в „движение“, макар и позитивен, има и своите недостатъци. Процесът на прилагане е утежнен и бюрократизиран и като следствие са налице редица забавяния в срокове, които понякога допълнително дискредитират подхода. Въпреки всички съществуващи трудности, полаганите от всички участници усилия дават резултати, които трябва да бъдат в основата на прилагането на ЛИДЕР в следващия програмен период 2014 – 2020 г. Уроците, които са научени, следва да бъдат внимателно анализирани както от УО на програмата и РА, така и от самите местни инициативни групи за извършване на своевременни промени (нормативни, институционални, организационни и др.), които да осигурят значително по-качествен процес на прилагане на подхода и значително по-голяма ефективност на вложения публичен ресурс в бъдеще. Желанието за диалог на ключовите участници в процеса (УО на ПРСР, ДФЗ-РА и МИГ) са важна предпоставка за позитивно решение на съществуващите проблеми и утвърждаване успеха на Лидер, като важен подход за местно развитие и в България.

Български МИГ на посещение в Белгия

Г-жа Марина Бракалова (ЕМРСР), г-н Боян Костадинов (МИГ Брезово-Братя Даскалови), г-н Борислав Асенов (Министерство на земеделието и храните), г-жа Магдалена Радева (МИГ Попово), г-жа Виолета Ставрова (МИГ Западна Стара планина-Копрен-Миджур), г-жа Емилия Германова (МИГ Исперих), г-н Майк Грегъри (ЕМРСР) и г-н Росен Деянов (МИГ Преспа)

Второто посещение за обмен на опит и добри практики на МИГ беше осъществено между 19 и 23 ноември 2013 г. в Белгия. Изпълнителните директори на МИГ Брезово - Братя Даскалови, МИГ Попово, МИГ Исперих, МИГ Западна Стара планина - Копрен - Миджур и МИГ Преспа, заедно с представители на Звеното за управление на НСМ и на Министерството на земеделието и храните посетиха Контактната точка на Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР) в Брюксел, след което участваха в конференцията на тема „Към креативно предприемачество в селските райони“, организирана от Валонската селска мрежа. По време на визитата на участниците бе представена дейността, структурата и функциите на ЕМРСР, средствата за комуникация и обмен на опит, които тя предлага, новия портал за развитие на селските райони през новия програмен период "Rural Development Gateway 2014-2020", както и инструменти за използване от МИГ. В разговор с г-жа Албена Танева, представител на Главна дирекция "Земеделие и развитие на селските райони" към Европейската комисия, участниците коментираха приложението на подхода ЛИДЕР в България и трудностите, които МИГ срещат през настоящия програмен период, както и какви са възможностите за тяхното преодоляване през следващия програмен период 2014-2020 г.

На конференцията "Към креативно предприемачество в селските райони" бяха представени иновативни проекти, осъществени в селските райони на Европа, като мрежата за алтернативно финансиране в Белгия, дигиталната лаборатория за насърчване на креативността във Франция, мрежата на производители, потребители и ресторантьори за местни продукти в Шотландия, мрежи на поземлени асоциации за улесняване достъпа до земя за фермерство във Франция и Белгия и много други. През втория ден от конференцията бяха направени посещения на място на проекти, реализирани в селските райони на Белгия и представляващи вид иновация: екоселище с нулева енергийна консумация, клъстер и предприятие за екостроителство, интернет платформа за продажба на над 450 местни продукти (www.topino.net) и други.

Повече за посещението ще намерите [ТУК](#).

Годишна работна среща с МИГ за обмен на опит в интегрираното развитие на регионите, 26.11.2013., София

На 26 ноември 2013 г. в София ЗУ на НСМ се проведе Годишна работна среща с МИГ "Обмен на опит за интегрираното развитие на регионите".

В срещата участваха 36 представители на Местни инициативни групи (МИГ) от страната, експерти от Министерство на земеделието и храните и от Звеното за управление на НСМ.

Срещата откри г-н Здравко Сечков от ЗУ-НСМ, след което г-н Боян Костадинов от МИГ Брезово - Братя Даскалов, в качеството си на председател на Тематична работна група 4 към НСМ представи доклада за резултати от дейността на работната група. Той запозна участниците в срещата с процеса на работа на групата, както и с основните изводи и заключения в разработения доклад.

Г-н Стефан Спасов, началник отдел "Мерки по ос 4" на Дирекция "Развитие на селските райони" в МЗХ, обсъди с представителите на МИГ резултатите от доклада и обсъжданата проблематика. В дискусия с участниците бяха споделени положителни и негативни практики, свързани с изпълнението на СМР.

Г-н Панайотис Патрас от Звеното за управление на НСМ представи темата за интегрирано развитие на селските райони и показа примери за добри европейски практики, изпълнени по подхода ЛИДЕР.

Още за проведената среща можете да намерите тук:

<http://www.nsm.bg/event/godishna-rabotna-sreshcha-s-mig-obmen-na-opit-za-integrirano-razvitie-na-regionite>

Втора работна среща за набиране на идеи и обсъждане на интегрирани проекти, 27.11.2013., София

На срещата присъстваха представители на ЗУ-НСМ, МИГ, МЗХ, НСОРБ, НССЗ, УНСС, община Баните, Читалище „Л. Каравелов“ - с. Куртово Конаре, регионални координатори на НСМ, експерти и представители на различни други организации. Срещата откри г-жа Мариана Милтенова, експерт от Звеното за управление на НСМ. Г-жа Мария Юнакова представи дефиниция и разбиране за интегрирани проекти през настоящия програмен период. Бяха разгледани примери за добри практики от изпълнението на Програмите за развитие на селските райони на Италия, Австрия, Румъния и Унгария. Срещата продължи с г-жа София Димитрова, представител на община Баните, която представи пет проекта, осъществени от община Баните. Те са по мерки 321 и 322 на Програмата за развитие на селските райони и се състоят в подобряване на ВиК и уличната инфраструктура на няколко населени места на територията на общината. Г-жа Росица Попова от МИГ Девня - Аксаково разказа за проекти от територията на МИГ с характер на интегрирани проекти. Предстои реализацията на Център "Произведено на територията" на община Аксаково, който ще бъде целогодишно изложение на продукти на местни производители. Също така МИГ Девня - Аксаково има сключен договор за партньорство с МИГ Емилия - Романия и реализира на своята територия къса верига за доставка на местни продукти, в която са включени къщи за гости, хотелиери, ресторантьори и други местни икономически фактори. Г-н Симеон Петков от НСОРБ сподели, че осъществяването на интегрирани проекти трябва задължително да бъде предшествано от интегрирано планиране, за да се избегнат редица проблеми за изпълнителите на проектите. Г-жа Емилия Шушарова, читалищен деятел от Читалище "Л. Каравелов 1897" в с. Куртово Конаре, разказа за историята на читалищата през последните 30 години в България и тяхната възможност чрез изключително гъвкавата си структура да направят много за оживлението на своята територия. Благодарение на това Читалище "Л. Каравелов 1897" има реализирани над 40 собствени проекта в областта на културата, екологията, социалната сфера и ИКТ. Госпожа Шушарова обърна внимание на проекта "Куртово Конаре Фест" - Фестивал на чушките, доматите, традиционните храни и занаяти. Проектът се реализира вече 5 години и е довел до редица последващи резултати с цялостно значение за развитието на територията. Най-новата придобивка е онлайн магазинът за местни и традиционни продукти <http://www.kurtovokonare.com/shop/>

Г-н Владислав Цветанов от Министерство на земеделието, Дирекция "Развитие на селските райони", дискутира с участниците разбирането за интегрирани проекти през настоящия програмен период. Той разясни, че в рамките на ПРСР 2014-2020 България ще се придържа към дефиницията на Европейската комисия, според която всеки интегриран проект трябва да включва най-малко 2 дейности от най-малко 2 мерки от Програмата за развитие на селските райони.

Срещата завърши с представяне на г-жа Мира Милева от Звеното за управление на НСМ относно наученото от конференцията "Партньорство между градските и селските райони: интегриран подход за икономическо развитие", състояла се между 23 и 25 октомври в Болоня, Италия. Тя сподели информация за няколко проекта, с осъществено партньорство между територии от селски и градски тип. Ползите от проектите са безспорни - развитие на регионалната конкурентоспособност, положително въздействие върху социалната сфера, развитие на селските райони и други. Беше обърнато внимание и на ролята на малките градове, които имат потенциала и следва да бъдат важен елемент от бъдещото партньорство между селските и градските райони.

МИГ Троян и Априлци обяви от 18.12.2013 г. до 31.12.2013 г. последния за 2013 г. прием на заявления за подпомагане по мерки 121, 123, 223, 226 и 312

Настоящата 2013 г. е последната година за прием на проектни предложения по ос 4 ЛИДЕР от Програмата за развитие на селските райони за настоящия програмен период 2007-2013. Одобрените проекти ще бъдат изпълнявани до средата на 2015 г.

Най-голям интерес от страна на бенефициентите има по мерките от Приоритет 3 Подобряване на условията и качеството на живот на територията на МИГ и диверсифициране на възможностите за заетост, с изключение на мярката 311 Разнообразяване към неземеделски дейности.

Въпреки публикуването на пет покани по тази мярка, не беше подадено нито едно проектно предложение. Затова Управителният съвет на МИГ взе решение за прехвърляне на неусвоения ресурс от мярката 311 към мярката 312 Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятията. Това стана възможно с подписаното трето допълнително споразумение към Договор № РД 50-139/13.10.2011г. за предоставяне на финансова помощ по мярката „Прилагане на стратегии за местно развитие“ и по мярката „Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 година, подкрепена от ЕЗФРС.

През м. декември т.г. предстои прием на заявления за кандидатстване по мярката 312 Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятията с общ размер на публичните средства по СМР в размер на 231 455.20 лв.

За същия период МИГ Троян и Априлци ще отвори прием и по още две мерки по Приоритет 1 на Стратегията за местно развитие: Мярка 121 "Модернизиране на земеделските стопанства", където общият публичен принос за настоящата обява е 232 605.78 лева и Мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ с общ публичен принос за настоящата обява е 313 338.66 лв.

По Приоритет 2. през м. декември предстои прием на заявления за кандидатстване и по мярката 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи“ и по мярката 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности“.

Повече подробности за условията за кандидатстване могат да бъдат прочетени на електронната страница на МИГ Троян и Априлци www.migta.eu

Екипът на МИГ Троян и Априлци е на разположение всеки работен ден от 8:00 ч. до 16:30 ч. в офиса на Сдружението на ул. „Г. С. Раковски“ № 55, ет. 5, за консултации на всички желаещи да участват с проектни предложения към Стратегията за местно развитие. ☀

С раница на път до природните и исторически забележителности на Община Лъки Добра практика за насърчаване на туристическите дейности в Община Лъки

Мярка 313 Насърчаване на туристическите дейности

Общ одобрен бюджет на проекта: 252 704 лв.   Размер (%) на публична субсидия: 100%

Период на изпълнение: 2012 - 2013 г.

Община Лъки е разположена в силно пресечения Преспански дял на Западните Родопи и включва площ от 292 519 дка. Административният център на общината - град Лъки се намира на 36 км. от гр. Асеновград, на 54 км. от областния гр. Пловдив и на 88 км. от гр. Смолян. Географското положение на Община Лъки я поставя в известна периферност и отдалеченост от основните транспортни и комуникационни центрове, но по този начин районът успява да съхрани чиста природната си среда и да се отличи с богато биоразнообразие, което е и причина Община Лъки да бъде включена в Натура 2000.

Общата цел на проекта е да допринесе за повишаването на туристическата атрактивност на Община Лъки посредством създаването на устойчив туристически продукт и инвестирането в туристическата инфраструктура и атракции в общината.

Конкретни цели на проекта са:

- 1) Развитие на предлаганите туристически услуги в Община Лъки посредством създаване и оборудване на туристически информационен център в гр. Лъки с възможност за предоставяне на информация и услуги на посетителите на Община Лъки;
- 2) Изграждане и подобряване на туристическа инфраструктура, съоръжения и атракции за посетителите в с. Дряново и с. Манастир чрез маркиране на туристически екопътеки, поставяне на пътепоказатели, информационни карти и малки атракции;
- 3) Промотиране на Община Лъки като туристическа дестинация чрез разработване на маркетинг, рекламни и информационни материали;
- 4) Създаване на условия за привличане на български и чуждестранни туристи за посещения на природни забележителности и запознаване със специфичната природа в общината.
- 5) Осигуряване на икономически растеж в община Лъки, създаване на условия за алтернативна заетост и генериране на допълнителни доходи.

Община Лъки реализира проект „С раница на път до природните и исторически забележителности на община Лъки”, като добър пример и практика за създаването на интегриран и устойчив туристически продукт, чрез инвестиране в туристическата инфраструктура и атракции на територията на общината. В рамките на проекта са изградени беседки, места за отдих и наблюдение на природни забележителности и биоразнообразие, информационни указания и туристически център за посетителите. Подобен е достъпът до много от атракциите,

чрез деликатна социализация на средата. В град Лъки е създаден и оборудван туристически информационен център за предоставяне на услуги за посетители и туристи на общината. Разработени са рекламни и информационни материали и туристически пакети. Изградена и подновена е туристическа инфраструктура, съоръжения и атракции за посетителите. В землищата на селата Дряново и Манастир са маркирани туристически еко-пътеки, поставени са пътепоказатели, информационни карти и малки атракции;

Подобряване на съществуващи центрове за предоставяне на културни услуги за населението на територията на Община Бяла

Добра практика за повече възможности за предоставяне на културни услуги в Община Бяла

Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”

Общ размер инвестиция по проекта – 2 829 717 лв.   Размер (%) на публична субсидия – 100%

Период на изпълнение: май 2010 г. – септември 2011 г.

Едно от основните предизвикателства за общината е задържането на младите хора в общината. Освен осигуряване на заетост в условията на икономическа криза, общината се стреми към предоставяне на културни и социални услуги на населението. В малките населени места читалищата с техните библиотеки, артистични и самодейни групи често пъти са единственото място за събиране за забавление на местните хора.

Основната цел на проекта е да се подобри достъпа на населението до културни услуги на територията на община Бяла. При планирането на дейностите, заложи в проекта, са проведени консултации с млади хора и жители на общината как биха желали да използват културните центрове, тъй като в предвидените за реконструкция сгради за предоставяне на културни услуги на населението се осъществяват редица прояви, в които участват млади хора.

Дейностите, изпълнени в проекта са:

- Реконструиране и модернизиране читалищата на територията на гр. Бяла, с. Копривец, с. Лом Черковна, с. Стърмен чрез ремонт на дървена покривна конструкция, подмяна на дограма, настилки, мазилки, боядисване на стени и тавани с латекс.

- Осигуряване на достъпна среда и равни възможности за достъп до читалищата чрез монтиране на специализирани рампи и санитарни възли за инвалиди.
- Подобряване на енергийните характеристики на читалищата чрез изграждане на цялостна външна и вътрешна изолация и подмяна на съществуващата отоплителната система.
- Подобряване на съществуващите инфраструктурни мрежи и инсталации в читалищата.

Основно предизвикателство при реализирането на проекта са изискванията, свързани с провеждане на тръжните процедури за избиране на подизпълнители.

Ремонтът на сградите и закупуването на нова техника ще подобри условията за работа на самодейните състави и групи и ще направи читалищата по-привлекателни за младите хора, а функциониращите състави, групи и клубове ще разширят дейността и състава си.

Реконструкция на улична мрежа в град Летница **Добра практика за обновяване на град Летница**

Мярка 322 – Обновяване и развитие на населените места

Общ одобрен бюджет на инвестицията: 1 545 536 лв.   Размер (%) на европейско съ-финансиране: 100%

Период на изпълнение: октомври 2009 г. – май 2012 г.

Община Летница е застрашена от намаляваща привлекателност на района като място за живеене и работа. Последниците, до които би могъл да доведе този проблем, са демографски спад и липса на желание у младите хора да живеят и работят в родното си място, както и намаляваща заетост на селското население. Реконструкцията на уличната мрежа в гр. Летница спомогна за подобряване на работната среда, условията на живот и цялостния облик на града.

Описание на проект е добър пример и практика, която допринася в голяма степен за подобряване качеството на живот и условията за развитие на икономическите процеси в община Летница и повишаване привлекателността на района. Реконструирани улици са с голямо значение, тъй като са преки връзки провеждащи движението от центъра на града. Улиците са изградени през 80-те години и до момента се провежда движението без да са извършени ремонти по тях.

По проекта са реализирани инвестиции и са обновени следните улици в гр. Летница:

- ул. „Цар Освободител“ от км 0+000 до км 0+665.60;
- ул. „Сергей Румянцев“ от км 0+000 до км 0+330.00;

- ул. „Филип Тотю - Цар Освободител“ от км 0+000 до км 0+196.20 и
- ул. „Филип Тотю“ от км 0+000 до км 0+598.00.

Извършени са строителните работи свързани с подобряване на пътната настилка и задължителните елементи на улиците – сигнализация и маркировка.

Настоящият проект е посочен като добър пример за общината поради високата степен на полезност за жителите и гостите на общината.

Ключови фактори за успешното му изпълнение са:

- Добрата организация при управление и реализиране на проекта;
- Високо качество на изпълнение на дейностите;

Община Летница планира да стопанисва и да продължи да надгражда резултатите, постигнати с настоящия проект, чрез разработването и изпълнението на нови инфраструктурни проекти, отговарящи на нужди за развитие на общината.

**Система за изграждане на улично осветление с използване на слънчева енергия
в Община Кайнарджа
Добра практика за енергийна ефективност при осветяване на населените места
в Община Кайнарджа**

Мярка 322 Обновяване и развитие на населените места

Общ одобрен бюджет на инвестицията: 1 919 270,00 лв.   Размер (%) на европейско съ-финансиране: 85%

Период на изпълнение: 20.12.2010 г. – 20.12.2012 г.

Община Кайнарджа е разположена в източната част на Дунавската равнина и е част от територията на област Силистра. Общата територия на общината е 316 кв. км. Граничи с общините Силистра и Алфатар (област Силистра), Крушари и Тервел (област Добрич) и сухоземната българо-румънска граница. В общината живеят 5 700 души в 15 населени места - села. Центърът на общината е село Кайнарджа, което се намира на 29 км югоизточно от областния център гр. Силистра.

Броят на младите хора и на хората в трудоспособна възраст в община Кайнарджа през последните години намалява. Само в села Голеш и Средище прирастът на населението е положителен. Осигуряването и поддържането на инфраструктура, услуги и улично осветление е тежест за общинския бюджет поради високите разходи за електроенергия в 15 - те села, със среден брой 350 жители, в които живеят предимно възрастни хора в пенсионна възраст.

Общината проучва възможностите и технологиите за внедряване и използване на системи за алтернативни енергийни източници, което да доведе до спестяване на разходи за потребление на ресурси. Реализираният проектът “Система за изграждане на улично осветление с използване на слънчева енергия в община Кайнарджа” е част от активната политика на Общината за модернизирание на енергийната инфраструктура, чрез въвеждане на алтернативни енергоносители.

Описаният проект е добър пример и практика за ефикасно планиране на бюджета на общината, използване на новаторски подход и иновативни технологии за изграждане на улично осветление в тринадесет от 15-те села на общината. Инсталирането на соларно улично осветление е нова идея, неизползвана от общините в България, за която се изисква добра организация, решителност и отговорност. По проекта са монтирани 486 осветителни тела, разположени на 59 улици и предоставят осветление на над 5 000 жители на общината.

Сериозно предизвикателство при подготовката и реализирането на проекта е обединяване активността, усилията и постоянството на екип от различни експерти на общинската администрация в продължение на пет години, за да осигурят услугата и задоволят нуждите на населението в общината. Местните жители изразяват подкрепа и задоволство, че с новата придобивка селата са добре осветени и през цялата нощ, без да се налагат икономии.

Изчисленията сочат, че дори и при тежки зимни условия, лампите светят по 14 часа на денонощие в продължение на 2 седмици, без да се зареждат. Основният недостатък на соларната система е скъпата инвестиция. Но пък специалистите гарантират 15 години безпроблемна експлоатация.

Ключов фактор за успеха е въведената най-нова и икономична технология на соларното улично осветление. Осветителните тела не се нуждаят от подземни кабели и са лесни за монтаж. Събират енергия дори и при облачно време и се включват автоматично. Осветителните тела не задържат сняг и прах, имат дълъг експлоатационен период, не съдържат токсични вещества и не оказват вредно въздействие на околната среда. Благодарение на тях се намаляват и вредните въглеродни емисии. Включване на системата става автоматично с помощта на светодиоди, в зависимост от това кога е настъпило заздравяването в съответния ден.

Плановете за бъдещо развитие на община Кайнарджа са за целенасочено и последователно изпълняване на мерки за спестяване на разходи за потребление на ресурси и модернизиране на енергийната инфраструктура, чрез въвеждане на алтернативни енергоносители. Изчисленията на общината показват, че с новата соларна система разходите за ток рязко намаляват, а услугата и осветяването на населените места е добра. Освен този проект, изпълнен като част от Общинския план за развитие, Общината реализира и още два други подобни проекта за подобряване на енергийната ефективност на общински сгради.

Новини от регионалните координатори на НСМ

Диана Бебенова, регионален координатор на Националната селска мрежа за област **Силистра**, участва като гост лектор в цикъла информационни срещи в общините Ситово, Алфатар, Тутракан и Дулово на тема "Еврофондовете – научени уроци 2007-2013 и нови възможности 2014-2020", организиран от Областния информационен център – Силистра. Тя представи Националната селска мрежа и нейната роля на партньор на Министерството на земеделието и храните при определяне на приоритетите в развитието на селските райони. Беше отделено внимание на възможностите, които НСМ дава за подобряването на диалога с жителите на селските райони и тяхното участие във

вземането на решения и в процеса на планиране на политиката за развитие на селските райони. Особен интерес предизвика уебстраницата на НСМ. Регионалният координатор демонстрира каква информация може да се получи чрез нея и как може по електронен начин да стане член на мрежата. Жителите на селските общини вече активно използват интернет. Те разчитат в новия програмен период да се въведе и електронно подаване на документи и съответно електронни

услуги, за да се постигне облекчаване на процедурите. ✨

ФЕСТИВАЛЕН ЦИКЪЛ NO-BLE IDEAS

по проект „Мрежа от млади иноватори за устойчиви идеи в областта на земеделието и храните“ (NO-BLE IDEAS - Young InNOvators Network for SustainaBLE Ideas in the Agro-Food Sector), договор SEE/D/0335/1.3/X NO-BLE Ideas, изпълняван по Оперативна програма за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа 2007-2013“

ТПП - Враца и АРИП - Враца са партньори по проект „Мрежа от млади иноватори за устойчиви идеи в областта на земеделието и храните“ (NO-BLE IDEAS - Young InNOvators Network for SustainaBLE Ideas in the Agro-Food Sector), изпълняван по Оперативна програма за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа 2007-2013“. Основната цел на проекта е да благоприятства повишаването на резултатите от научните изследвания на младите иноватори, да промоцира приложните изследвания и подобри съответствието между търсенето и предлагането на научни изследвания и иновации за устойчив растеж на хранително-вкусовия сектор в Югоизточна Европа.

В периода 6 - 9 ноември 2013 г. по време на специализирани изложения INTERFOOD& DRINK в София се проведе събития и дейности от фестивалния цикъл No-Ble Ideas. Проектът No-Ble Ideas участва с щанд по време на проявата. На него се предоставяше информация за проекта и се разпространяваха информационни печатни материали на български и английски език. Също така се разясняваха стъпките за регистриране на платформата на проекта на всички желаещи. Посетителите се запознаваха с целите и задачите на проекта, както и възможностите за контакти с партньори по проекта или фирми, регистрирани на платформата.

По време на изложението беше осъществена и Кампания за разширяване на мрежата от млади иноватори на проекта, като се предоставяше информация на място за възможностите за присъединяване, чрез подписване на меморандум. На щанда на проекта, на екран се представяха иновативните идеи, споделени от младите иноватори.

СЪБИТИЯ

По време на фестивала се проведе събитията: „На кафе с учен“, „Брейнсторминг с предприемачи“, „ЕУРЕКА - финансирай своята идея“ и „Успешни практики“, по проект NO-BLE Ideas „Мрежа от млади иноватори за устойчиви идеи в областта на земеделието и храните“.

„На кафе с учен“ срещна младите иноватори и предприемачи с професор Атанас Кирилов, директор на Института по фуражни култури в Плевен и неговата асистентка Ина Стойчева - млад учен. Те представиха на младите хора ролята на иновациите за устойчиво развитие на земеделието и храните и за постигането на напредък в устойчивото развитие.

„ЕУРЕКА - финансирай своята идея“ се състоеше от представяне на следните теми:

- Възможности, предоставяни от „Програмата за развитие на селските райони“ за следващия програмен период;
- Възможности, предоставяни чрез програмата HORIZON 2020 на младите иноватори, учени и предприемачи;
- Банкови кредити за реализиране на проекти, както и трудностите и успехите на бенефициенти по Европейски програми и ПРСР за настоящия период 2007 - 2013 г.

„Брейнсторминг с предприемачи“ се проведе под формата на сесия. Участниците споделиха своите идеи и генерираха иновативни предложения за скъсяване на пътя на идеите от науката до практиката. „Успешни практики“ се състоеше от представяне на успешни практики в сектор храни, презентирани от представители

на Съюза на производителите на плодове и зеленчуци и от Европроджект ООД. Те споделиха успехите на проекти, изпълнени от техните организации и повлияли сектора на национално и европейско ниво.

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА NO-BLE IDEAS

Участниците в организирания събития по проекта бяха над 200 лица, а щанда на проект No-Ble Ideas посетиха над 700 лица.

Партньорът по проекта Агенция за регионално и икономическо развитие – Враца получи грамота „За първо и впечатляващо участие“ от организаторите изложение INTERFOOD & DRINK.

Цонка Христова, регионален координатор на Националната селска мрежа за област **Русе**, представи резултатите от анализ на приложимостта на изискванията на схемите за подпомагане на земеделските стопанства в рамките на земеделската политика и тяхното приложение на територията на природен парк "Русенски Лом" и защитени зони „Ломовете“ BG0002025 и BG000608. Основната цел на този анализ е да проучи съвместимостта и степента на съответствие между съществуващото подпомагане на ползвателите на земеделски земи по ОСП и режимите на управление на природен парк "Русенски Лом". Той обхваща схемите от първи стълб на ОСП и мерките от втори стълб (Програмата за развитие на селските райони), прилагани в периода 2007-2013 г. Географският обхват на анализа включва територията на природен парк "Русенски Лом", 3 408 ха. Анализът идентифицира основните пречки в процеса на изпълнението на ОСП 2007-2013 на местно ниво и предлага препоръки към Дирекцията на природен парк "Русенски Лом" за успешно управление на земеделските земи на територията на Парка. Териториалният обхват е природен парк "Русенски Лом", но анализът е релевантен и за предложената за разширение територия на Парка, която се припокрива с територията на защитена зона "Ломовете", BG0002025, обявена по Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици. Анализът има и връзка с режимите за управление на земеделските земи, попадащи на територията на защитена зона "Ломовете", BG 000608, обявена Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. Основните въпроси, на които отговаря този анализ, са:

- До каква степен схемите за подпомагане съответстват на политиките (нормите и режимите за управлението) на територията?
- Кои са факторите, които влияят на приложимостта на мерките?
- Съществува ли достатъчен капацитет за прилагане на схемите за подпомагане - финансов, технически, административен - за схемата и бенефициентите?

Независимо, че анализът е насочен към консервационната общност, която работи на територията на природен парк "Русенски Лом", и администраторите, които го управляват, той е полезен за всички, които искат да допринесат за успешното ползване на европейските фондове у нас.

За допълнителна информация във връзка с анализа можете да се обърнете към ЗУ на **НСМ**. ✨

Новини от селските мрежи на другите страни-членки на ЕС

Австрийската селска мрежа НАБИРА ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЛИДЕР за опазване на биоразнообразието и културния ландшафт

Австрийската селска мрежа организира международна конференция на тема „Биоразнообразието и ЛИДЕР“. Тя ще се проведе на 3 април 2014 г. във Виена. Организаторите на конференцията набират проекти (добри практики) от всички страни-членки на ЕС на тема „Биоразнообразие и ЛИДЕР“, които ще бъдат представени на конференцията. За целта трябва да изпратите кратко описание на вашия проект (около 1000 знака), както и отношението му към биоразнообразието и културния ландшафт. Шест избрани проекта ще бъдат представени на конференцията, а останалите ще бъдат разпространени под формата на постери. Изпратете вашето предложение до 20 януари 2014 г. на kerstin.friesenbichler@umweltdachverband.at.

Конференцията е част от изследването „Биоразнообразието и ЛИДЕР“, което се фокусира върху темите, свързани с биоразнообразие, и тяхното изпълнение по подхода ЛИДЕР към настоящия момент, включително въпроса за

ролята на биоразнообразието и културния ландшафт към развитието на териториите на ЛИДЕР и към работата на местните инициативни групи. До момента е разгледано сътрудничеството между местни инициативни групи, регионални администрации и актьори, свързани с опазването на околната среда, с цел да се направят препоръки за подобряване на това сътрудничество и потенциала за синергия към Програмата за развитие на селските райони за следващия програмен период.

Ако имате идеи или въпроси, можете да се свържете директно с организаторите на fidlschuster@oear.co.at и kerstin.friesenbichler@umweltdachverband.at. ЗУ на НСМ също може да помогне в комуникацията с организаторите.

Повече информация има тук:

<http://www.umweltdachverband.at/themen/naturschutz/biodiversitaet/projekte/>

Новини от ЕМРСР

20-та среща на европейските селски мрежи, 28 и 29 ноември 2013 г., Франция

Домакин на двадесетата по ред среща на европейските селски мрежи беше Националната селска мрежа на Франция. Срещата се проведе в гр. Дижон, а основната тема бяха комуникациите, разгледани през призмата на няколко сесии: управление и планиране на дейността на мрежите за следващия програмен период, предизвикателства пред комуникациите на мрежите, дискусии по определени теми, свързани с комуникациите и други дейности, свързани с мрежите. Г-н Фабио Косу от ЕМРСР изтъкна значението на засилването на връзката с експертите от Главна дирекция "Земеделие и развитие на селските райони" към ЕК. Последната сесия разгледа напредъка на тематичната инициатива на ЕМРСР относно Воденото от общностите местно развитие (ВОМР). След срещата участниците посетиха няколко осъществени проекта: реставрирана болница – исторически паметник на културата Hospital de Meursault, информационни табели за местни растителни видове, намиращи се на ботаническата пътека Saint Christophe, и колективна зона за почистване при производството на вино в региона Cote-d'Or.

На втория ден се проведе петият по ред обучителен модул за националните селски мрежи на тема „Комуникациите като хоризонтална дейност на Националните селски мрежи“. Беше направено представяне на основните комуникационни задачи на Националните селски мрежи от гледна точка на предстоящия програмен период 2014-2020 г., след което се осъществи работа по групи.

Следващата среща на Националните селски мрежи ще се проведе в Англия в началото на следващата година.

Под-комитет ЛИДЕР, ЕМРСР, 11-12.11.2013.

11-то заседание на подкомитет LEADER към Европейската мрежа за развитие на селските райони (ЕМРСР) се фокусира върху текущото състояние на ос 4, въпроси към края на програмния период и обмяна на мнения по текущата подготовка за следващия програмен период.

Презентациите от заседанието можете да намерите на:

<http://goo.gl/PPWXUr>

Интересно и полезно

Първият европейски селски парламент е вече факт!

Първият Европейски селски парламент (ЕСП) се проведе след продължителна подготовка на 13 ноември 2013 г. в Брюксел. Целта на ЕСП е да осигури платформа за обмен на идеи и опит между националните движения и мрежи за развитие на селските райони. Той ще повлияе върху политиката за местно развитие и ще адресира практическото приложение на европейските програми. След етапа на събиране на предложения за теми за разглеждане, продължил от май до октомври 2013 г., в Първия селски парламент участваха представители на различни организации, работещи за местното развитие и подобряване на условията на живот на своите територии. По време на Парламента делегатите бяха разделени на групи според темите в техните предложения:

- нужда от политики, ориентирани към конкретни региони,
- добър бизнес за селските общности,
- развитие на селските райони при равнопоставени условия,
- работна група за местно развитие, демокрация за селските общности и
- Общество за оживление на селата.

Темите бяха дискутирани в работни групи, след което са разработени и гласувани в пленарната зала. Повечето предложения бяха приети, а една малка част са оставени за доработване. За целта са сформирани допълнителни работни групи, а процесът се очаква да завърши към средата на декември 2013 г. Окончателният доклад и документацията ще бъдат разпространени през януари 2014 г. Цялата дейност и резултатите може да следите тук:

<http://europeanruralparliament.com>

Стартира конкурсът „Европейска награда за млади фермери“ 2014 г.

**Заявленията се подават до
20 декември 2013 г.**

За втора поредна година в Европейския парламент се организира конкурс за млади фермери „Европейска награда за млади фермери“. Целта на наградата е да се фокусира вниманието върху централната роля на

младите земеделски производители в селските райони, да направи по-видими иновативните подходи, които те предприемат за развитието на селското стопанство. Конкурсът е инициран от „посланиците“ на младите фермери от страните, победители в първото издание на конкурса – Португалия, Испания, България и Австрия. Това са евродепутатите от Групата на ЕНП Нуно Мело, Мария Аусилиадора Кореа Самора, Мария Габриел и Елизабет Кьостингер.

Право на участие имат всички европейски фермери под 40-годишна възраст. Печелившият проект от всяка страна-членка ще се състезава с конкурентите си на европейско ниво. Основните критерии за оценка на проектите са използването на ноу-хау, нови методи и нови форми на технологиите в даден сектор или регион, прехвърляне и поддържане на иновативни методи в селското стопанство. Регламентът предвижда три награди – за най-добър проект, най-устойчив проект и най-иновативен проект. Те ще бъдат връчени на официална церемония в рамките на Европейския конгрес на младите фермери в ЕП на 29 януари 2014 г.

На национално равнище евродепутатът Мария Габриел в партньорство с Националната асоциация на младите фермери в България (НАМФБ) ще извършат селекция на подадените заявления в съответствие с критериите за допустимост, посочени в регламента на наградата. От допуснатите проекти ще бъде определен един от България, който да бъде представен на журито в ЕП за Европейската награда.

Заинтересованите кандидати трябва да подготвят и изпратят заявление за участие, състоящо се от следните документи: името и данните за контакт на младия фермер, подаващ заявлението; кратко описание на стопанството и мотивация за земеделието; представяне на проекта на младия фермер, което не трябва да надвишава 3 страници; може да бъде предоставен допълнителен материал (DVD, снимки, брошури и т.н. ...)

Заявленията се подават до 20 декември на български език на и-мейл:

mariya.gabriel-office@europarl.europa.eu

Церемонията по обявяване и награждаване на победителите ще се състои през януари 2014-та година по време на Европейския конгрес на младите фермери в Брюксел.

Подробна информация за регламента на наградата може да намерите на официалната страница на Мария Габриел на следния линк: http://mariya-gabriel.eu/page.php?id=3230&sec_id=2&lang=bg както и на страницата на Националната асоциация на младите фермери в България.

Предстоящи събития

**На 20 и 21 декември 2013 г. МИГ Исперих организира втори
„Базар на МИГ Исперих - Регионална среща по ЛИДЕР“**

с желанието да се срещне с представителите на местната общност, с представители на други МИГ от регион, да обмени опит по прилагане на Стратегиите за местно развитие и да представи новите проекти на земеделски производители и микропредприятия от територията. Събитието е част от Стратегията за местно развитие на МИГ Исперих и се организират веднъж годишно.

Конференция „Да разкажем историята - популяризация на европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020“, 9-10.12.2013., Брюксел

Конференцията е организирана съвместно от четири генерални дирекции на ЕК, които заедно управляват значителна част от бюджета на ЕС: DG Земеделие и развитие на селските райони, DG Заетост, социални въпроси и приобщаване, DG Морско дело и

рибарството и DG Регионална политика.

В присъствието на четиримата комисари за първи път ще се съберат комуникационните служители, отговорни за петте структурни и инвестиционни фонда на ЕС (ESIF). Освен тези служители в национални и регионални органи, сред участниците ще бъдат журналисти, представители на заинтересовани организации, европейски мрежи, управляващите органи и др. Събитието ще се фокусира върху това как по-добре да разкаже историята на Европа, чрез нейните постижения чрез Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, както и всички други европейски структурни и инвестиционни фондове. Част от конференцията ще бъде церемонията по връчването на Комуникационните награди на ОСП 2013.

Библиотека

Възможности за обмен на информация чрез интернет страницата на ЕМРСР:

http://www.nsm.bg/sites/default/files/ENRD%20presentation_BG%20LAGs%20visit_ENRD%20website_PEP01%20BG_0.pdf

Структура, комуникации и публикации на ЕМРСР:

http://www.nsm.bg/sites/default/files/ENRD%20presentation_BG%20group%20visit%20BG_1.pdf

Портал на ЛИДЕР: http://enrd.ec.europa.eu/leader/en/leader_en.cfm

Всичко за ЛИДЕР и МИГ: http://enrd.ec.europa.eu/leader/leader/leader-tool-kit/en/index_en.cfm

Портал за предприемачество в селските райони: http://enrd.ec.europa.eu/themes/entrepreneurship/rural-entrepreneurship-gateway/en/rural-entrepreneurship-gateway_en.cfm

Портал за обмен на знания и иновации:

http://enrd.ec.europa.eu/themes/research-and-innovation-gateway-development/en/research-and-innovation-gateway-development_en.cfm

Излезе зимният брой на списанието на НПО „Младежта в селските райони на Европа“:

http://ruralityoutheurope.com/attachments/article/394/Rural-Info_03-2013.pdf

© Национална селска мрежа на България, 2013

Електронният бюлетин се публикува на български език.

Текстът е финализиран през декември 2013 г.

Възпроизвеждането е позволено при посочване на източника.

Контакти

Звено за управление на НСМ

гр. София, бул. "Драган Цанков" 36
ИНТЕРПРЕД СТЦ, офис Б/ 106
(сп. „Жолио Кюри“ на метрото, срещу Парк-хотел „Москва“)

Телефон: 02 969 32 22

Факс: 02 969 32 26

Мобилен: 0879 83 30 43

office@nsm.bg

www.nsm.bg

Станете приятели на Националната селска мрежа във Фейсбук

<https://www.facebook.com/NationalRuralNetworkBulgaria>